

פרשת ואתחנן

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר ה' אלוהים אתה החילות להראות את עבדך (ג כג-כה)

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר ה' אלוהים אתה החילות להראות את עבדך & וכו' אעברה נא ואראה את הארץ הטובה

במדרש (דברים רבה פר' יא') מובא, שטענו של משה לפני הקב"ה היה - איך אתה אומר לי "לא תעבור את הירדן הזה", הרי אתה עושה תורתך פלסטר, דכתיב (דברים כד') "ביומו תתן שכרו", ואם כן, אתה עובר בלא תלין?

שאל הגה"ק בעל השואל ומשיב זי"ע - לכאורה צריך להבין, איך משמע מדברי הפסוק שזו היתה טענתו של משה?

אלא הסביר זאת על פי הקושיה המפורסמת על מאמר הגמ' (קידושין לט:): "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" (בעולם הזה אין אנו מקבלים שכר על המצוות שאנו מקיימין). דהרי יש את הדין "לא תלין פעולת שכר ביומו תתן שכרו", ואם כן, גם אנו צריכים לקבל שכר בעולם הזה? אלא מתרצים: דהרי נפסק בהלכה שלא זו עובר השוכר רק אם הוא עצמו שכר את הפועלים, אבל במקרה ששכר ע"י שליח אינו עובר בלאו, ולכן כשהקב"ה נתן את התורה, הרי נתנו ע"י שליח - משה רבינו, ולכן אין עובר בלא תלין.

אבל משה רבינו עצמו כן יכול לטעון להקב"ה טענה זו, כי הוא יכול לטעון: מילא בני ישראל קבלו את התורה על ידי - ע"י שליח, אבל אני עצמי הרי קבלתי את התורה ישירות מהקב"ה? וא"כ טענתי במקומה עומדת, איך אתה אומר לי "לא תעבור את הירדן הזה? וזה הפשט בפסוק: "ואתחנן אל ה' בעת ההיא" - בנתינת התורה 'לאמר' - הרי אני אמרתי והעברתי את התורה ממך לבני ישראל, ולכן לגבם אין אתה עובר בלאו דלא תלין, אבל לגבי, הרי אני קבלתי את התורה מהקב"ה, ואיך אתה עושה תורתך פלסטר...

מקור: פנינים